

ÎNCHEIERE

29 martie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componentă:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Galina Stratulat
Mariana Pitic

examinând cererea cu privire la recuzarea judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Maria Ghervas, Aliona Miron, Mariana Pitic, Galina Stratulat, Iurie Bejenaru, Nicolae Craiu și Tamara Chișca-Doneva, depusă de către avocatul Serghei Mocanu în interesele Elenei Buga,

în cauza de contencios administrativ, inițiată la cererea de chemare în judecată depusă de Elena Buga împotriva Primăriei municipiului Chișinău, persoană terță Ghenadie Bîlbă privind contestarea actului administrativ,

c o n s t a t ă :

La 20 iulie 2020 Elena Buga, reprezentată de avocatul Serghei Mocanu a depus cerere de chemare în judecată, în procedura contenciosului administrativ împotriva Primăriei municipiului Chișinău, prin care a solicitat anularea autorizației de construire nr.154-c/20 din 02 iunie 2020 eliberată persoanei terțe Ghenadie Bîlba și încasarea cheltuielilor de judecată legate de examinarea prezentului litigiu.

Prin hotărârea din 10 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea în contencios administrativ depusă de Elena Buga împotriva Primăriei municipiului Chișinău, persoană terță Ghenadie Bîlbă privind contestarea actului administrativ, s-a respins ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 13 septembrie 2021 Elena Buga, reprezentată de avocatul Serghei Mocanu a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 10 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă integral acțiunea. (f.d. 245, Vol.I)

Prin decizia din 27 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel depusă de Elena Buga, reprezentată de avocatul Serghei Mocanu cu menținerea hotărârii din 10 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani. (f.d.131; 132/141, Vol.II)

La 04 ianuarie 2023, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău, Elena Buga, reprezentată de avocatul Serghei Mocanu a depus recurs motivat împotriva deciziei din 27 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârea primei instanțe cu emiterea unei noi decizii prin care să fie admise integral

cerințele Elenei Buga din cererea de chemare în judecată și anume de a anula autorizația de construire nr.154-c/20 din 02 iunie 2020 eliberată de către Primăria municipiului Chișinău solicitantului Ghenadie Bîlba, precum și încasarea de la intimați în beneficiu recurentei toate cheltuielile de judecată ce țin de examinarea prezentului litigiu.

Conform fișei de repartizare a dosarului, cauza civilă nr.3ra-83/23 a fost repartizată în mod aleatoriu, prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, judecătorului raportor Iurie Bejenaru, iar membrii completului fiind desemnați judecătorii: Tamara Chișca-Doneva (președinte), Aliona Miron (judecător).

Prin încheierea din 23 martie 2023 a Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție, a fost constituit completul nr. 1, compus din magistrații Tamara Chișca-Doneva (președinte), Iurie Bejenaru și Nicolae Craiu (judecători) pentru examinarea recursurilor declarate împotriva încheierilor judecătorești, decidera asupra admisibilității recursurilor declarate împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel și în vederea soluționării cererilor de strămutare în cauzele de contencios administrativ, în perioada 27 martie - 31 martie 2023.

Ședința de judecată cu privire la examinarea admisibilității recursului depus de Elena Buga, reprezentată de avocatul Serghei Mocanu împotriva hotărârii din 27 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost stabilită pentru data de 29 martie 2023.

La 28 martie 2023, avocatul Serghei Mocanu în interesele Elenei Buga, a înaintat cerere de recuzare judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Tamara Chișca-Doneva, Iurie Bejenaru și Nicolae Craiu, de la examinarea admisibilității recursului depus de Elena Buga, reprezentată de avocatul Serghei Mocanu împotriva deciziei din 27 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Drept motive de recuzare a judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Tamara Chișca-Doneva, Iurie Bejenaru și Nicolae Craiu, a indicat că la momentul actual în privința judecătorilor nominalizați planează o bănuială rezonabilă că nu pot fi imparțiali și obiectivi făcând partea dint-un organul de stat considerat prin Hotărârea Parlamentului RM nr.8 din 08 iunie 2019 acăparat și care funcționează în detrimentul drepturilor și libertăților omului.

A mai susținut că Plenul CSM în Hotărârea nr.211/13 din 25 iunie 2019 a relevat că la 08 iunie 2019, Parlamentul Republicii Moldova, ales la 24 februarie 2019, a adoptat Hotărârea nr. 39 pentru adoptarea Declarației cu privire la recunoașterea caracterului captiv al statului Republica Moldova, prin care deputații din noul Parlament au constatat oficial existența unei situații de criză socială, economică și politică gravă, acutizată de corupția generalizată și agravată prin uzurparea puterii de stat. în aceste condiții, Parlamentul Republicii Moldova a denunțat actualul regim oligarhic, care se face vinovat de controlul ilegal și anticonstituțional exercitat asupra Procuraturii Generale, sistemului judecătoresc, CNA, ANI, CEC, SIS, BNM și asupra altor autorități care trebuie să funcționeze în mod autonom, independent de factorul politic, fiind monitorizate în mod democratic.

Ca urmare, întru evitarea încălcării elementelor inerente ale garanțiilor procesuale instituite la art. 6 alin. (1) din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, reglementează dreptul la un proces echitabil, se impune admiterea recuzării acestor magistrați. Or, examinarea în

continuare a cererii de recurs de judecătoria nominalizați ar leza dreptul său la un proces echitabil garantat de art.6 al Convenției privind Drepturile Omului.

În sprijinul celor expuse menționează că urmează de reținut faptul că jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului stipulează că, judecătorii trebuie nu numai să îndeplinescă criteriile obiective de imparțialitate, ci să fie și percepuți ca fiind imparțiali. Or, miza este încrederea pe care instanțele trebuie să o inspire justițiabililor dintr-o societate democratică.

Examinând cererea de recuzare a judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Tamara Chișca-Doneva, Iurie Bejenaru și Nicolae Craiu, depusă de către avocatul Serghei Mocanu în interesele Elenei Buga, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, cererea de recuzare este neîntemeiată și urmează a fi respinsă din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 202 alin. (1) din Codul administrativ, judecătorul care examinează acțiunea în contencios administrativ trebuie să se abțină sau poate fi recuzat în baza temeiurilor prevăzute la art. 49 și 50.

Potrivit art.50 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, pentru o autoritate publică într-o procedură administrativă nu pot acționa, de asemenea, persoanele în privința cărora există un motiv de justificare a neîncrederii față de o exercitare imparțială a funcției.

Motivul indicat la alin.(1) poate exista, în special, atunci când persoana care acționează pentru autoritatea publică: a) întreține relații personale strânse cu un participant la procedura administrativă ori cu reprezentantul legal sau împuternicit al acestuia; b) și-a expus părerea în public în mod depreciativ sau într-un alt mod ce poate fi contestat în privința unui participant la această procedură; c) și-a expus părerea în public cu privire la finalitatea procedurii sau la aprecierea probelor până la încheierea procedurii; d) are un interes economic sau personal față de rezultatul procedurii administrative.

Prin expresia „în special” din conținutul art.50 alin.(5) din Codul administrativ se înțelege că motivele de justificare a neîncrederii față de o exercitare imparțială a funcției de judecător în procedura contenciosului administrativ nu poartă un caracter exhaustiv, respectiv, pot fi reglementate și alte astfel de motive.

În corespundere cu dispozițiile art.202 alin.(4) din Codul administrativ, recuzarea sau abținerea judecătorului se examinează în ordinea prevăzută în Codul de procedură civilă.

Totodată, potrivit art.195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă, cu excepția art.169–171.

Astfel, potrivit normei de drept procesuale civile invocate în recuzare – art. 50 alin. (1) lit. e) în coroborare cu art. 195 din Codul administrativ, judecătorul care judecă cauza urmează a fi recuzat dacă există împrejurări care pun la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea lui.

La rândul său, conform art. 52 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă există temeiurile specificate la art. 50 și 51, judecătorul, expertul, specialistul, interpretul, grefierul sînt obligați să se abțină de la judecată. În aceleași temeiuri, recuzarea poate fi înaintată de participanții la proces sau este examinată din oficiu de către instanță.

Totodată, pentru a se pronunța asupra cererii de recuzare depusă de către avocatul Serghei Mocanu în interesele Elenei Buga, judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Tamara Chișca-Doneva, Iurie Bejenaru și Nicolae Craiu, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră imperioasă analiza celor invocate prin prisma jurisprudenței relevante a Curții Europene a Drepturilor Omului. În hotărârea *Kyprianou v. Cyprus* (73797/01, § 121, ECHR 2005).

Înalta Curte a rezumat principiile care reies din jurisprudența sa cu privire la imparțialitatea instanței judecătorești. Într-o societate democratică este de o importanță fundamentală ca instanțele judecătorești să inspire încredere populației și, în primul rând, acuzatului, în cazul procedurilor penale (a se vedea *Padovani v. Italy*, hotărâre din 26 februarie 1993, Seria A nr. 257B, p.20, § 27).

În acest sens, art. 6 cere instanței, care cade sub incidența sa, să fie imparțială. Imparțialitatea, în mod normal, denotă absența prejudecății sau părtinirii, existența sau absența acesteia putând fi probată în diferite moduri.

Curtea face distincție între o abordare subiectivă, adică încercarea de a constata convingerea personală sau interesul unui judecător într-o anumită cauză, și o abordare obiectivă, adică determinarea dacă el a oferit garanții suficiente pentru a exclude orice îndoială legitimă în acest sens (*a se vedea Piersack v. Belgium, din 1 octombrie 1982 și Grieves v. the United Kingdom*).

În ceea ce privește al doilea test, atunci când testul se aplică unui complet de judecători, aceasta înseamnă că este necesar de a stabili dacă, pe lângă comportamentul personal al oricărui dintre membrii aceluși complet, există fapte care pot fi stabilite și care pot trezi dubii în ceea ce privește imparțialitatea.

În sensul dat, chiar aparențele pot avea o anumită importanță (*a se vedea Tocono și Profesorii Prometeiști v. Moldova, Castillo Algar v. Spain și Morel v. France*). Atunci când se hotărăște dacă într-o anumită cauză există motive legitime de a bănui că un complet nu este imparțial, punctul de vedere al celor care pretind că acesta nu este imparțial este important, dar nu decisiv. Ceea ce este decisiv este dacă această bănuială poate fi obiectiv justificată (*a se vedea Ferrantelli and Santangelo v. Italy și Wettstein v. Switzerland*).

Astfel, cu referire la argumentele invocate de către avocatul Serghei Mocanu care acționează în interesele Elenei Buga privind imparțialitatea judecătorilor recuzați la examinarea cereri de recurs, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că, simpla citare a normei legale, cât și careva dubii sau suspiciuni cu privire la obiectivitatea și nepărtinirea magistraților nu pot servi drept argument justificat întru recuzarea acestora, atâta timp cât nu există fapte dovedite care să dea naștere la îndoieli în ceea ce privește imparțialitatea lor.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție atestă că argumentele invocate în această privință, de fapt, sunt critici în adresa judecătorilor, care au dreptul de a exista într-o societate democratică, însă, pentru a constitui temei de imposibilitate a magistraților de a participa la examinarea unei cauze concrete, acestea din urmă trebuie să fie însoțite de probe suficiente.

Raportând circumstanțele constatate la prevederile legale ce guvernează speța, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme

de Justiție consideră că, motivele invocate în cererea de recuzare a judecătorilor, Tamara Chișca-Doneva, Nicolae Craiu și Iurie Bejenaru nu cad sub incidența art. 50 din Codul administrativ în coroborare cu art. 50 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă.

La caz, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, motivele invocate în cererea de recuzare nu constituie circumstanțe, care indică la imparțialitatea obiectivă a judecătorilor nici în sensul definit de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

Or, după cum reiterează Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă, imparțialitatea obiectivă a judecătorilor ține de evaluarea aparențelor necesare excluderii unei bănuieli rezonabile privind imparțialitatea judecătorului în temeiul anumitor fapte verificabile. În acest context, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului statuează că, în fiecare caz concret va trebui de stabilit dacă, în afara conduitei personale a judecătorului, există fapte dovedite de natură a ridica îndoieli în ceea ce privește imparțialitatea acestuia (Wettstein contra Elveției, hotărârea din 21 decembrie 2000, definitivă din 21 martie 2001).

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că din sensul art. 50 alin. (1) și art. 52 alin. (5) din Codul de procedură civilă rezultă cert că, poate fi recuzat doar judecătorul care judecă cauza. În proces nu se admite recuzarea judecătorilor care nu sunt implicați în examinarea cauzei.

Din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea cu privire la recuzarea judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Tamara Chișca-Doneva, Nicolae Craiu și Iurie Bejenaru.

În conformitate cu art. 50-53 și 270 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge cererea cu privire la recuzarea judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Tamara Chișca-Doneva, Nicolae Craiu și Iurie Bejenaru, depusă de către avocatul Serghei Mocanu în interesele Elenei Buga, în cauza de contencios administrativ, inițiată la cererea de chemare în judecată depusă de Elena Buga împotriva Primăriei municipiului Chișinău, persoană terță Ghenadie Bîlbă privind contestarea actului administrativ.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Galina Statulat

Mariana Pitic